

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 232g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 24 alin. (1) lit. a)
din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995
*(suspendarea din funcție a judecătorului în legătură cu începerea
urmăririi penale în privința sa)*

CHIȘINĂU

29 iunie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA, *Președinte*,
dnei Domnica MANOLE,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, judecători,
cu participarea dnei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 27 decembrie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 iunie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 24 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la statutul judecătorilor nr. 544 din 20 iulie 1995, ridicată de dl Aureliu Postică, parte în dosarul nr. 3-385/2022, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători de la Curtea de Apel Chișinău format din dnii Ghenadie Mîra și Grigore Dașchevici și dna Angela Bostan, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 9 iunie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a dispus, *inter alia*, suspendarea din funcție a dlui judecător Aureliu Postică, pentru că este urmărit penal pentru comiterea unor infracțiuni, până la rămânerea definitivă a hotărârii în cauza penală împotriva sa.

4. La 11 octombrie 2022, dl Aureliu Postică a contestat suspendarea sa din funcție la Curtea de Apel Chișinău. Totodată, acesta a solicitat suspendarea executării pct. 3) din Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii, prin care s-a dispus suspendarea lui din funcție. Printr-o încheiere din 24 noiembrie 2022, cererea privind suspendarea executării măsurii contestate a fost respinsă.

5. La 5 decembrie 2022, dl Aureliu Postică a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 24 alin. (1) lit. (a) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

6. Printr-o încheiere din 15 decembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

[...].”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1994 sunt următoarele:

Articolul 24

Suspendarea din funcție

„(1) Judecătorul poate fi suspendat din funcție, la cerere sau din oficiu, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, dacă:

a) în privința lui se începe urmărirea penală, până la rămânerea definitivă a hotărârii în cauza respectivă;

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul sesizării susține că suspendarea din funcție a judecătorului, dacă în privința lui se începe urmărirea penală, este o măsură excesivă, care afectează viața privată și dreptul la muncă al acestuia. Mai mult, această măsură operează indiferent dacă pretinsa infracțiune are sau nu vreo legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. Din acest motiv,

Consiliul Superior al Magistraturii poate utiliza în mod abuziv acest motive pentru a înlătura temporar un magistrat de la examinarea unor cauze concrete, de a-l împiedica să candideze la funcții administrative, să fie promovat sau ales în organele de autoadministrare judecătorească.

10. În opinia autorului, prevederea contestată este neclară, nu oferă garanții împotriva unui eventual abuz și este disproporțională fiind contrară articolelor 4 (*drepturile și libertățile omului*), 7 (*Constituția, Legea Supremă*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 21 (*prezumția nevinovăției*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 28 (*viața privată*), 43 (*dreptul la muncă și la protecția muncii*), 47 (*dreptul la asistență și protecție socială*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea cu privire la statutul judecătorului, ține de competența Curții Constituționale.

13. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea consideră că sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care se contestă suspendarea din funcție a judecătorului pe baza articolului 24 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la statutul judecătorului. Așadar, Curtea admite că prevederile contestate sunt aplicabile în prezenta cauză.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 24 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la statutul judecătorilor, care stabilește că judecătorul poate fi suspendat din funcție la cerere sau din oficiu prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii, dacă în privința lui se începe urmărirea penală, până la rămânerea definitivă a hotărârii în cauza respectivă. Curtea constată că această prevedere a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate (a se vedea DCC nr. 23 din 25 februarie 2019).

16. Prin DCC nr. 23 din 25 februarie 2019, Curtea a respins ca inadmisibilă sesizarea nr. 28g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 200 alineatele (1) și (3) din Codul de procedură penală și a articolului 24 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la statutul judecătorului. Curtea a menționat că, potrivit jurisprudenței Curții Europene, scopul măsurii suspendării nu este unul punitiv, ci preventiv și provizoriu, în măsura în care privește apărarea interesului public prin suspendarea din funcție a unei persoane acuzate de comiterea unei infracțiuni de serviciu, și astfel de prevenire a altor posibile acte similare sau consecințe ale unor asemenea acte (*Țehanciuc v. România* (dec.), 22 noiembrie 2011, § 19). În acest sens, Curtea a reținut că îndepărtarea

temporară a judecătorului din exercițiul funcției sale în cazul în care în privința acestuia se începe urmărirea penală se justifică din perspectiva protejării imaginii sistemului judiciar în ansamblu, eliminându-se astfel orice fel de suspiciuni care ar putea să umbrească prestația judecătorilor (§ 23). În plus, Curtea a notat că Legea cu privire la statutul judecătorilor conține garanții suficiente, *i.e.* posibilitatea contestării hotărârii privind suspendarea din funcție și repunerea în toate drepturile anterioare, inclusiv achitarea drepturilor salariale aferente perioadei de suspendare în cazul încetării procesului penal. În fine, Curtea nu a reținut criticile referitoare la dreptul la muncă al judecătorului, deoarece măsura suspendării este una temporară (§§ 24-30).

17. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că verificarea anterioară a constituționalității normelor atacate nu constituie un impediment pentru a solicita controlul de constituționalitate al aceluiași prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate. În asemenea cazuri, Curtea trebuie să verifice dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea (a se vedea DCC nr. 37 din 30 martie 2021, § 20).

18. În sesizare, autorul a afirmat incidența articolelor 4, 7, 16, 20, 21, 23, 28, 43 și 54 din Constituție, însă a argumentat pretinsa neconstituționalitate a prevederii contestate doar prin prisma articolelor 28, 43 și 54 din Constituție. În acest sens, Curtea reiterează că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu aceasta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument. Astfel, în lipsa argumentelor care susțin incidența articolelor 4, 7, 16, 20, 21, 23 din Constituție în raport cu prevederea contestată, Curtea declară inadmisibile aceste capete ale sesizării (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 39 din 30 martie 2021, §§ 19-21).

19. Autorul sesizării susține că măsura suspendării sale din funcție face incident articolul 28 din Constituție, care garantează dreptul la respectarea vieții intime, familiale și private. Deși în jurisprudența Curții Europene aspectele privind dreptul la muncă intră în câmpul de aplicare al dreptului la respectarea vieții private (a se vedea *Jankauskas v. Lituania* (nr. 2), 27 iunie 2017, § 56), Constituția Republicii Moldova garantează un drept special în acest sens, *i.e.* articolul 43. Prin urmare, nu este necesar să se examineze în mod separat criticile de neconstituționalitate pe baza articolului 28 din Constituție.

20. Astfel, Curtea observă că argumentele autorului sesizării pe baza articolelor 43 și 54 din Constituție sunt similare cu cele prezentate în sesizarea anterioară (a se vedea § 16 *supra*) și nu există argumente noi care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea excepției de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 139 din 29 septembrie 2022, § 25).

21. Pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 24 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, ridicată de dl Aureliu Postică, parte în dosarul nr. 3-385/2022, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

Chișinău, 29 iunie 2023

DCC nr. 62

Dosarul nr. 232g/2022